

Emancipatie 2.0

Concept

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding

2. Samenvatting. Het beleid voor 2011-2014

2.1 Speerpunten

2.2 Acties

3. Waar staan we nu? De resultaten van 2008-2010

4. Waar gaan we naartoe? De doelen voor 2011-2014

4.1 Vrouwen

4.1.1 Maatschappelijke participatie

4.1.2 Arbeidsparticipatie

4.2. Mannen

4.2.1 Mannen in het emancipatieproces

4.2.2 Arbeid en zorgtaken

4.3 Homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders

4.3.1 Sociale acceptatie

4.3.2 Veiligheid

5. De gemeente als rolmodel

5.1 Gemeentelijk personeelbeleid

5.2 Emancipatie als onderdeel van regulier beleid

6. Monitoring

6.1 Haagse Visitatiecommissie Emancipatie

6.2 Voortgangsrapportage

6.3 Emancipatiemonitor

7. Communicatie

7.1 Inzet van het nieuwe communicatiemiddel: de social media

7.2 Emancipatie 2.0

8. Financiën

Voorwoord

In 2011 komen met een emancipatienota lijkt een anachronisme. We wonen immers in een stad waar iedereen gelijke kansen en dezelfde rechten heeft. Vrouwen kunnen de opleiding volgen die ze willen, mannen weten doorgaans prima de stofzuiger te vinden, allochtonen hebben uitstekende kansen op de arbeidsmarkt en homo's kunnen trouwen. Een emancipatienota is hopeloos uit de tijd.

Helaas. Veel vrouwen kunnen de opleiding volgen die ze willen, maar nog lang niet alle vrouwen. Lang niet alle mannen weten de stofzuiger te vinden, laat staan hoe zo'n ding werkt. Een zorgwekkend aantal allochtonen weet geen plekje te bemachtigen op de arbeidsmarkt en veel homo's krijgen te maken met intimidatie en geweld.

De vanzelfsprekendheid van gelijke rechten en gelijke kansen is niet vanzelfsprekend voor iedereen. In sommige bevolkingsgroepen worden meisjes en vrouwen ronduit belemmerd in hun ontwikkeling. En ondanks alle inspanningen van de overheid om vrouwen aan het werk te krijgen, is de arbeidsparticipatie van vrouwen nog steeds onder de maat. Het combineren van zorg en werk blijkt een weerbarstig probleem, zeker zolang het beeld bestaat dat een papadag vooral een sta-in-de-weg is voor papa's carrière.

De emancipatie van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) lijkt soms wel een tegengestelde richting op te gaan. Na jaren van strijden om dezelfde rechten als hetero's, doemt een ander gevaar op. Steeds vaker krijgen deze mensen te maken met beschimpingen op straat, agressief gedrag, zelfs daadwerkelijk geweld. Een volstrekt ongewenste ontwikkeling. In Den Haag moet elke homo gewoon homo kunnen zijn.

Al met al nog voldoende werk aan de winkel. Werk om de emancipatie van alle mannen en vrouwen, daadwerkelijk te realiseren. Zodat een ieder een rechtvaardiger leven krijgt. En de volgende emancipatienota daadwerkelijk een anachronisme is.

Karsten Klein

Wethouder Jeugd, Welzijn en Sport

1. Inleiding

Zoals vastgelegd in het coalitieakkoord 2010-2014, streeft het college naar een actieve, talentvolle, ondernemende en zorgzame stad, waarin elke Haagse burger zelfredzaam is en optimaal kan participeren. Het gemeentelijk emancipatiebeleid levert daaraan een belangrijke bijdrage.

De afgelopen jaren heeft de gemeente twee emancipatienota's gepresenteerd:

- het tienpuntenplan vrouwenemancipatie 2008-2010 'Gelijk doen';
- de beleidsnota homo-emancipatie 2008-2010 'Gewoon Anders'.

Hiermee is hard gewekt aan de bewustwording van de Haagse burgers. Dit beleid wordt de komende periode voortgezet, aangescherpt en verder geconcretiseerd.

Thema's van emancipatie

Naast bewustwording speelden er de afgelopen periode thema's als tolerantie, de bejegening van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders, veiligheid, economische zelfstandigheid en participatie in de maatschappij. Op al deze onderdelen zijn vorderingen geboekt, maar we zijn er nog niet. Vooral op het punt van de economische zelfstandigheid en de maatschappelijke deelname van vrouwen zijn inspanningen nodig. In deze nota is dan ook veel aandacht gericht op het activeren van deze groep. Daarnaast is beleid ontwikkeld voor de emancipatie van mannen en het voorkomen en bestrijden van geweld tegen homoseksuelen.

Doelgroepen van emancipatie

Emanciperen doet iedereen uiteindelijk zelf, op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Emancipatie is geen statisch ding, maar dynamisch. Veranderingen kosten tijd. Wel kunnen wij de Haagse burgers helpen door voorwaarden te scheppen, belemmeringen weg te nemen en initiatieven te stimuleren en te ondersteunen. Het emancipatiebeleid is er dan ook voor alle Hagenaars. Niet alleen voor vrouwen, maar ook voor mannen en voor homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders. Aan de verschillende posities die deze groepen innemen in de maatschappij, komen we tegemoet met maatwerk, waarvoor we concrete acties ontwikkelden. Daarnaast blijft het nodig dat het debat over emancipatie breed wordt gevoerd, om zo principes te kunnen uitdragen en te discussiëren over gemeenschappelijke waarden, normen en rolpatronen.

Inhoud van deze nota

Deze nota beschrijft de doelstellingen en doelgroepen van ons emancipatiebeleid voor de periode 2011-2014. De concrete acties die daarbij horen, hebben we beschreven in de vorm van speerpunten. Dat doen we als samenvatting in hoofdstuk 2 en in gedetailleerde vorm in hoofdstuk 4. Ook kijken we terug op de resultaten van de afgelopen periode (hoofdstuk 3). Daarnaast hebben we aparte hoofdstukken gewijd aan de voorbeeldrol van de gemeente (hoofdstuk 5), de wijze waarop we de

voortgang van ons emancipatiebeleid bewaken (hoofdstuk 6) en aan communicatieve aspecten (hoofdstuk 7). Tot slot is een beknopte financiële verantwoording (hoofdstuk 8) toegevoegd.

Verantwoording

Deze emancipatienota is tot stand gekomen in samenspraak met belanghebbenden en belangstellenden uit de stad. Op een expertmeeting op 16 december 2010 zijn waardevolle suggesties gedaan die in deze nota zijn verwerkt. Ook hebben we rijkelijk en dankbaar gebruik gemaakt van de rapporten van de Visitatiecommissie Emancipatie en opmerkingen en adviezen van individuele instellingen. Op de werkbijeenkomst Emancipatie van 19 januari 2011 van de commissie Samenleving zijn waardevolle opmerkingen gemaakt; ook die hebben we verwerkt in deze nota. Op 10 mei 2011 is de conceptnota met zes vertegenwoordigers van verschillende organisaties besproken. De (schriftelijke) reacties naar aanleiding van de verschillende besprekingen zijn in deze nota verwerkt.

Het emancipatiebeleid dat in deze nota wordt geformuleerd, maakt deel uit van ons nieuwe participatiebeleid, vastgelegd in het uitvoeringsprogramma Welzijn 2011-2014 'De Haagse Participatiemaatschappij'. Ook is er een duidelijke aansluiting met het integratiebeleid, zoals geformuleerd in de beleidsnotitie 'Verschillend verleden, één toekomst' voor de periode 2011-2014.

2. Samenvatting. Het beleid voor 2011-2014.

“Emancipatie omvat het streven naar gelijkgerechtigdheid, zelfstandigheid, eerlijker maatschappelijke verhoudingen, de formele toekenning van gelijke rechten en de gelijkstelling voor de wet.”
(Emancipatiebeleid mannen en vrouwen, Movisie)

Het doel van het gemeentelijke emancipatiebeleid is drieledig:

- de economische zelfstandigheid van vrouwen (in of naar een betaalde baan) en hun actieve maatschappelijke deelname (participatie of zinvolle dagbesteding),
- de actieve participatie van zoveel mogelijk Hagenaars zonder enige vorm van sociale uitsluiting,
- barrières opheffen die een actieve maatschappelijke deelname in de weg staan.

Het Haagse emancipatiebeleid wil alle burgers stimuleren en uitnodigen actief mee te doen aan de acties die op emancipatie zijn gericht. Het gemeentelijke emancipatiebeleid is sectoroverstijgend, dat wil zeggen dat het veel gemeentelijke beleidsterreinen en portefeuilles raakt of daarmee is verweven. Het emancipatiebeleid is veelal ingebed in regulier beleid.

2.1 Speerpunten

De emancipatiedoelen hebben we zo mogelijk geconcretiseerd in meetbare speerpunten.

Betere arbeidsparticipatie van vrouwen

- Eind 2014 is de arbeidsparticipatie van Haagse vrouwen verhoogd van 58% naar 63% (het landelijk gemiddelde).

Meer veiligheid voor homo's en transgenders

- Eind 2014 is de onveiligheid en zijn de onveiligheidsgevoelens van homoseksuelen en transgenders afgenomen.

Minder verspilling van vrouwelijk talent op de arbeidsmarkt

- Eind 2014 hebben 60 vrouwen uit het studiefonds emancipatie een micro-studiebijdrage ontvangen.

Emancipatie van mannen

- Eind 2014 hebben 1.500 Haagse mannen een voorlichtingsbijeenkomst over emancipatie bijgewoond. Dit heeft een positief effect op de genderverhoudingen en de positie van de vrouw en kinderen in het gezin.

Voorbeeldfunctie van de gemeente

- Eind 2014 is in al het beleid, ontwikkeld door de diensten SZW en OCW, de notie van gelijkheid tussen mannen en vrouwen ingebouwd. Hiertoe worden (beleids)medewerkers getraind in het toepassen van 'gender mainstreaming' bij het ontwikkelen van beleid.

Visitatiecommissie Emancipatie

- Eind 2013 laat de gemeente de uitvoering van haar emancipatiebeleid toetsen door de Visitatiecommissie Emancipatie.

Emancipatiemonitor

- De resultaten en vorderingen van het gemeentelijk emancipatiebeleid worden bijgehouden in een Emancipatiemonitor. Deze monitor wordt jaarlijks rond 8 maart gepubliceerd.

2.2 Acties

Om deze doelen te bereiken zijn de volgende acties ontwikkeld.

1. We ontwikkelen participatiecentra voor Haagse vrouwen, waar zij hun talenten kunnen ontwikkelen op weg naar economische zelfstandigheid.
2. Het project 'Taal in de buurt' stimuleert de ontwikkeling van talent bij Haagse vrouwen en hun beheersing van de Nederlandse taal. Via inburgering willen we een deel van de vrouwen op de arbeidsmarkt krijgen.
3. We enthousiasmeren Haagse vrouwen om zich in te zetten als vrijwilliger. Hierbij maken wij onder meer gebruik van de methode 'Duizend en één kracht'.
4. We bevorderen de arbeidsparticipatie van vrouwen op diverse manieren:
 - we laten participatie-, welzijns- en scholingstrajecten beter aansluiten op trajecten naar werk,
 - we stimuleren het zelfstandig ondernemerschap en laten bestaande initiatieven aansluiten op starterstrajecten van de dienst SZW en de Kamer van Koophandel,
 - we begeleiden vrouwen in de bijstand, als opstap richting economische zelfstandigheid, niet alleen naar fulltimewerk, maar ook naar parttimewerk.
5. We bevorderen de emancipatie van mannen op diverse manieren:
 - we betrekken mannen actief bij het emancipatieproces en doorbreken traditionele rolpatronen van mannen,
 - we stimuleren een bewustwordingsproces bij de aanpak van arbeid en zorgtaken en de rol van de man in de opvoeding van kinderen en als moderne huisman/vader,
 - we organiseren dialoogbijeenkomsten om mannen bewust te maken van hun emancipatieproces,
 - we organiseren gender -en empowermenttrainingen om ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen in migrantengemeenschappen terug te dringen.
6. We formeren een Haags mannenemancipatieteam van verschillende culturele afkomst als ambassadeurs voor emancipatieonderwerpen.

7. We zetten ambassadeurs in om voorlichting te geven over homo-emancipatie op scholen en in maatschappelijke organisaties.

8. Via sportcafés en het Haagse Sporttijdschrift brengen we homo-emancipatie onder de aandacht van de Haagse sportverenigingen.

9. We voeren een aparte registratiecode in om de omvang van discriminatie en geweld tegen homo's in kaart te brengen en te volgen.

10. Wij verbeteren de opvangvoorzieningen voor jongens en mannen die vanwege hun seksuele geaardheid worden bedreigd.

3. Waar staan wij nu? Resultaten 2008-2010

Waar staan we nu? Welke resultaten hebben we de afgelopen vier jaar behaald ten opzichte van de doelen die we ons hebben gesteld in de emancipatienota's voor de periode 2008-2010? We beschrijven deze resultaten voor de drie doelgroepen die we voor de periode 2011-2014 onderscheiden: vrouwen, mannen en stadsgenoten met een andere seksuele geaardheid.

Vrouwen

Hoewel de achterstand van vrouwen op mannen is verkleind, mogen we nog lang niet spreken van gelijkheid op punten als betaalde arbeid, beloning en de verdeling van arbeid en zorgtaken. Er is dus nog veel werk te doen.

In Den Haag wonen zo'n 489.000 mensen, van wie 248.060 vrouwen (1 oktober 2010). Ruim de helft (52%) van de Haagse vrouwen heeft een Nederlandse achtergrond; de overige vrouwen hebben een migrantenachtergrond. Van alle vrouwen in de leeftijd van 15 tot 64 jaar heeft 58,2% (145.000) een betaalde baan van meer dan 12 uur in de week. Dat is aanzienlijk minder dan bij mannen (72,9%, ofwel 176.000). (Bron: Den Haag in cijfers, 2010.) Wij willen bevorderen dat meer vrouwen een betaalde baan van meer dan 12 uur per week gaan vervullen.

Vrouwen van niet-westerse afkomst

In Den Haag hebben we de afgelopen periode bijzondere aandacht besteed aan het verbeteren van de positie van vrouwen van niet-westerse afkomst. Hun achterstand is namelijk relatief groot. Daarom hebben we in de periode 2008-2010 circa 15.000 maal contact gelegd met niet-westerse vrouwen in een isolement. Dit gebeurde via vrouwenorganisaties en andere instellingen, zoals scholen en corporaties. Aanvankelijk kozen we voor een kwantitatieve aanpak. Uit de registratie van de (zelf)organisaties van vrouwen en de welzijnsorganisaties blijkt dat het kwantitatieve doel ruimschoots is gehaald. Na een aanbeveling van de Visitatiecommissie Emancipatie is begin 2010 samen met de instellingen een nieuw doel voor het leggen van contact besproken. Niet het aantal contacten is hierbij uitgangspunt, maar de vervolgstappen om de vrouwen te laten doorstromen naar activiteiten, taallessen, vrijwilligers- en betaald werk.

Buurtvrouwenhuizen

Er zijn drie buurtvrouwenhuizen opgezet. Dit zijn kleinschalige initiatieven, bedoeld voor vrouwen die doorgaans niet op straat komen en voor wie een gewoon buurthuis om uiteenlopende redenen een te hoge drempel heeft. De buurtvrouwenhuizen bereikten eind 2010 wekelijks circa 300 vrouwen.

Microfinanciering

Om de economische zelfstandigheid van Haagse vrouwen te vergoten, werd de afgelopen jaren een kleinschalig emancipatiekrediet ontwikkeld. Per vrouw was maximaal € 10.000 beschikbaar tegen

laagdrempelige voorwaarden voor het oprichten van een eigen bedrijf. De resultaten zijn tegengevallen: slechts 22 vrouwen hebben gebruikgemaakt van de regeling. Toch blijkt dat het aandeel vrouwelijke ondernemers in de gemeente Den Haag de afgelopen jaren fors is toegenomen. In 2003 was 24% van de nieuwe ondernemers een vrouw. In 2009 was dit aandeel gestegen tot 37% (1.805) van de 4.879 nieuwe registraties in het Handelsregister. Hiermee zit Den Haag boven het landelijke gemiddelde van 34%. Deze vorm van microfinanciering werd verstrekt vanuit de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) of via Qredits.

Gender mainstreaming

Om beter bewust te worden van de ongelijke positie tussen mannen en vrouwen is 'gender mainstreaming' in het gemeentelijke beleid geïntroduceerd. Dit houdt in dat in alle fasen en op alle niveaus van de besluitvorming rekening wordt gehouden met de gevolgen ervan voor de verschillende seksen. Hiervoor zijn twee emancipatieadviseurs aangesteld. Deze functionarissen zijn werkzaam bij de diensten OCW en SZW. Ze werken aan bewustwording bij degenen die beleid maken en voorbereiden en aan het tegengaan van verkokering. In overleg met de leiding maken de adviseurs per afdeling van de desbetreffende dienst een plan op maat. Aan de hand daarvan ondersteunen zij de medewerkers bij het formuleren van genderbewust beleid.

Haagse Maatschap

Op 1 januari 2010 is een samenwerking tot stand gebracht tussen verschillende vrouwenorganisaties (Welzijn Zebra, Stichting Mooi, ROC Mondriaan, HOF, Stichting Yasmin, Stichting Importante), maatschappelijke instellingen en een coördinator. Dit gebeurde onder de noemer Haagse Maatschap. Aanleiding vormden maatschappelijke signalen dat de drempel voor vrouwen naar werk en opleiding in bepaalde gevallen te hoog ligt. Doel van de Haagse Maatschap is dat toeleiders naar en aanbieders van scholingstrajecten structureel gaan samenwerken. Het resultaat moet een overzichtelijk, goed toegankelijk en helder aanbod van scholing en arbeid zijn voor vrouwen in Den Haag. De afgelopen periode heeft de coördinator van de Haagse Maatschap het aanbod aan opleidingstrajecten in kaart gebracht. Ook is concreet gemaakt welke knelpunten vrouwen ervaren in de stap naar scholing en werk. Aan het oplossen of wel wegnemen van die knelpunten wordt nu gewerkt.

Visitatiecommissie Emancipatie

In maart 2008 is een Visitatiecommissie Emancipatie geïnstalleerd. In de periode 2008-2010 heeft deze commissie de continuïteit van het emancipatiebeleid bewaakt. Regelmatig is met instellingen, Haagse bestuurders en ambtenaren overlegd. Met de publicatie van drie rapporten heeft de Visitatiecommissie de portefeuillehouder Emancipatie geadviseerd over voortgang en bijsturing van het beleid. De Visitatiecommissie heeft als 'kritische buitenstaander' bestuurders en ambtenaren bij de emancipatieles gehouden en in het najaar van 2010 haar werkzaamheden afgerond.

Mannen

Emancipatie is tweerichtingsverkeer en niet louter een zaak voor vrouwen. Het emanciperen van mannen moet beter in beeld komen. Als mannen niet mee-emanciperen, komt de emancipatie van vrouwen in het gedrang. De afgelopen periode is geen specifiek beleid gericht op de emancipatie van mannen. Dat gaan we komende periode wel doen.

Homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders

Homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders moeten zich als Hagenaars zelfbewust en zichtbaar kunnen manifesteren. Homo-emancipatie onderscheidt zich van vrouwen- en mannenemancipatie in die zin dat hier de nadruk ligt op gelijkgerechtigdheid, sociale acceptatie en veiligheid.

We hebben in de periode 2008-2010 ter vergroting van de sociale acceptatie dialoogbijeenkomsten laten organiseren. Doel van deze bijeenkomsten was het stimuleren van de positieve erkenning van homoseksualiteit. De Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC Haaglanden (COC) heeft op ruim dertig scholen voorlichting over homoseksualiteit gegeven. Voor de basisschool is een lespakket ontwikkeld. De besturen van Haagse pabo's en andere opleidingen zijn geïnformeerd en verzocht het onderwerp in het curriculum op te nemen, zodat toekomstige leerkrachten op de hoogte zijn van de methode om homoseksualiteit met hun leerlingen te bespreken.

Om het geweld tegen homo's te verminderen, is er onder meer een aparte meldcode voor homogereleerd geweld in gebruik genomen. Met Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Tilburg zijn crisisopvangplaatsen uitgewisseld voor jonge migranten die vanwege hun geaardheid geen veilig onderkomen hadden na hun 'coming out'. Ook is een brochure samengesteld over doorverwijzing naar specifieke hulpverlening en begeleiding bij crisisopvang van het COC. Er zijn twee veldwerkers aangesteld om de doelgroep voor te lichten over gezondheidsaangelegenheden.

4. Speerpunten voor 2011-2014. Waar gaan we naartoe?

De afgelopen jaren heeft Den Haag op het gebied van emancipatie goede vorderingen gemaakt, maar er blijft nog steeds veel te winnen. Daarom hebben we nieuwe speerpunten geformuleerd om de komende periode doelgericht en daadkrachtig aan de slag te kunnen gaan.

1. Het stimuleren van de maatschappelijke en arbeidsparticipatie voor vrouwen
2. Het actief betrekken van mannen bij het emancipatieproces
3. Het borgen van de veiligheid en acceptatie van homo's, lesbiennes, bi- en transgenders.

Met deze speerpunten wordt het bestaande emancipatiebeleid voor een belangrijk deel voortgezet. Nieuw is de specifieke aandacht voor de emancipatie van de Haagse man.

4.1 Het stimuleren van de maatschappelijke en arbeidsparticipatie van vrouwen

In Den Haag zijn er nog steeds vrouwen die niet of nauwelijks kunnen deelnemen aan de samenleving. De bewustwording van vrouwen en het ontdekken van de eigen kracht en plek in de samenleving kunnen bijdragen aan het (economisch) zelfstandig functioneren.

Hierbij zien we raakvlakken tussen beleidsterreinen:

- Er is een goede aansluiting met het integratiebeleid, zoals geformuleerd in de beleidsnotitie 'Verschillend verleden, één toekomst' voor de periode 2011-2014. Thema's als het creëren van draagvlak, wederkerigheid, inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, laagdrempelige taallessen, voorschool, brede school, ouderparticipatie, talentontwikkeling, veiligheid, vrijwilligerswerk, cultureel aanbod en erfgoed, en diversiteit zijn immers ook aspecten van het emancipatieproces.
- Aansluiting is er ook met de nota De Haagse Participatiemaatschappij (uitvoeringsprogramma Welzijn 2011-2014). Prioriteiten daarin zijn het bevorderen van actieve maatschappelijke participatie door het versterken van vrijwilligerswerk, het openhouden van accommodaties als centrum van ontmoeting en ondersteuning en het ondersteunen van kwetsbare groepen.
- Het stimuleren van arbeidsparticipatie, ingebed in het werkgelegenheidsbeleid Arbeidsparticipatie, maakt vrouwen economisch zelfstandig; een belangrijk aspect van emancipatie. Iemand is economisch zelfstandig als hij niet afhankelijk is van een uitkering en minimaal 70% van het minimuminkomen zelfstandig verdient. De gemeente Den Haag wil vooral de economische zelfstandigheid van vrouwen bevorderen, en dan in het bijzonder de groep vrouwen in een uitkering. Eén op de drie vrouwen in de bijstand is alleenstaande moeder.

In het coalitieakkoord 'Aan de Slag' heeft het college de ambitie neergezet om 4000 Hagenaars met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren. Dit betreft zowel mannen als vrouwen.

- Het betrekken van ouders bij het onderwijs aan hun kinderen ('Actieve Ouders' in de Haagse Educatieve Agenda 2010-2014) is ingebed in het onderwijsbeleid. Studiesucces van de leerlingen is het eerste doel van onderwijs, maar een school kan ook functioneren als contactpunt voor ouders. Zo

kunnen ouders worden bereikt, vooral vrouwen, die in een isolement zitten. Ouders laten meedoen aan activiteiten is een belangrijk middel om emancipatie en integratie te bevorderen.

4.1.1 Maatschappelijke participatie

Wij willen de maatschappelijke participatie van de Haagse vrouw de komende periode stimuleren door middel van gerichte acties. Hierbij willen wij de beschikbare subsidies aan maatschappelijke instellingen en organisaties resultaatgericht inzetten. Momenteel leveren maatschappelijke instellingen en organisaties, zoals stichting Importante, stichting Yasmin, moedercentra en ruim 50 vrijwilligersorganisaties die zich expliciet bezighouden met het emancipatieproces van vrouwen, een actieve bijdrage aan de maatschappelijke participatie en positieverbetering van Haagse vrouwen.

In haar eindrapport constateert de Visitatiecommissie Emancipatie dat zij veel goede en enthousiaste initiatieven in de stad is tegengekomen, maar weinig doorstroming. De Visitatiecommissie beveelt aan de organisaties hierop te wijzen zodat zij actief, samen met de vrouwen, uitzoeken wat de samenleving voor hen te bieden heeft. Om dit te bereiken adviseert de Visitatiecommissie ons een minder eenzijdig subsidiebeleid te voeren en daarin als leidraad het zogeheten vierfasenmodel van emancipatie, een door de Visitatiecommissie ontwikkeld model, te hanteren.

Wij nemen de aanbeveling van de Visitatiecommissie over, in die zin dat wij de komende periode het subsidie-instrument zullen inzetten om meer doorstromingsmogelijkheden voor vrouwen te creëren. Dit willen wij bereiken zonder uit het oog te verliezen dat er veel inspanningen nodig zijn om geïsoleerde vrouwen te bereiken en actief te krijgen. Aan de hand van het vierfasenmodel willen wij naar evenredigheid activiteiten subsidiëren gericht op de verschillende stadia van het ontwikkelingsproces van de vrouwen.

Het vierfasenmodel onderscheidt de volgende stadia en sluit aan bij de participatieladder die wordt gebruikt op het terrein van werk en inkomen:

- fase 1: het identificeren en bereiken van vrouwen in isolement (participatiecentra voor vrouwen, (zelf)organisaties van vrouwen),
- fase 2: vrouwen zodanig stimuleren dat zij durven deelnemen aan groepsactiviteiten (welzijnsorganisaties, Yasmin),
- fase 3: vrouwen stimuleren iets te gaan doen dat buiten hun dagelijks bereik ligt (Importante, moedercentra, Mondriaan),
- fase 4: vrouwen stimuleren met hun verworven kennis en vaardigheden werk te gaan zoeken (Yasmin, Importante).

Van belang hierbij is de onderlinge samenwerking tussen de instellingen, waarbij duidelijk is op welke fase van het vierfasenmodel de instelling is gericht. Met ingang van 2012 wordt bij de beoordeling van de subsidieaanvragen van deze instellingen rekening gehouden met een evenwichtige subsidiëring van de vier fasen. Met de instellingen zullen wij jaarlijks in het kader van de subsidieverlening concrete

afspraken maken over de te bereiken resultaten. Op deze manier willen we belemmeringen wegnemen en vrouwen laten stijgen op de sociale ladder. Met het vierfasenmodel zetten wij in op een ontwikkeling van isolement naar maatschappelijke participatie en werk.

Om de maatschappelijke participatie van vrouwen te bevorderen zijn diverse acties ontwikkeld.

Het verbeteren van de positie van geïsoleerde vrouwen

Vrouwen in isolement worden zonder steun en begeleiding niet of nauwelijks bereikt. De komende periode willen wij door middel van participatiecentra voor vrouwen en het project Taal in de Buurt de positie van geïsoleerde Haagse vrouwen verbeteren.

Participatiecentra voor vrouwen

In Den Haag voorzien buurtvrouwenhuizen in de behoefte van vrouwen aan laagdrempelige ontmoetingsplaatsen. In de buurtvrouwenhuizen organiseren de vrouwen activiteiten die zij zelf belangrijk vinden. Dit gebeurt vraaggericht en bottom-up. Door het beheer aan de vrouwen over te laten, worden hun zelfstandigheid en verdere ontwikkeling bevorderd. Het zelfbeheer is standaard in de subsidieverlening van buurtvrouwenhuizen ingebouwd. Buurtvrouwenhuizen dragen bij aan verbetering van sociale contacten, persoonlijke ontplooiing, toename van eigenwaarde, toename van grote buurtbetrokkenheid en aan toename van buurtcontacten en buurtlevendigheid.

De komende periode willen wij, in aansluiting op de buurtvrouwenhuizen, participatiecentra voor vrouwen ontwikkelen. Van belang hierbij is dat:

- de participatiecentra vrouwen de mogelijkheid bieden hun talenten (verder) te ontwikkelen;
- er een vraaggestuurde manier van werken wordt gehanteerd, waarbij de initiatieven en ideeën van de vrouwen zelf komen;
- de participatiecentra vrouwen begeleiden naar economische zelfstandigheid.

De moedercentra en Yasmin hebben nu al een aanbod dat wij met de participatiecentra nastreven. Wij zullen met deze instellingen in overleg treden over doorontwikkeling naar een participatiecentrum.

Actieve Ouders

Doel van het onderwijsbeleid 'Actieve Ouders' is het vergroten van kennis en vaardigheden van ouders op het gebied van onderwijs, opvoeding en taal vanuit het perspectief dat dit ouders helpt hun kinderen te ondersteunen bij hun schoolse ontwikkeling. Neveneffect kan toeleiding zijn naar formeel aanbod in de stad, bijvoorbeeld dat van inburgering of een beroepsopleiding.

Ouders dragen voor de ontwikkeling van kinderen de eerste verantwoordelijkheid. Een goede relatie tussen ouders en school kan ertoe bijdragen dat kinderen beter op school presteren. Sommige scholen hebben te maken met ouders bij wie ouderbetrokkenheid bij het onderwijs thuis en op school moeilijker te realiseren is. Daarom ondersteunt de gemeente Den Haag scholen bij het ontplooiën van

activiteiten gericht op educatie aan ouders om hen de instrumenten te geven kinderen goed te begeleiden en de participatie van ouders te stimuleren.

Meer hierover: "5.3 Actieve Ouders" in: Haagse Educatieve Agenda 2010-2014, (BenW/2009.297 – RIS 168480) p 25. Voortgang Ouderbetrokkenheid (BOW/2011.172 - RIS 180276)

Talentontwikkeling en stimuleren van de Nederlandse taal

Wij willen iedereen in onze stad in staat stellen het beste uit zichzelf te halen. Dit willen wij voor iedereen op zijn niveau en op zijn eigen manier. In de praktijk blijkt dat veel vrouwen een steuntje in de rug nodig hebben om hun talenten te benutten en maatschappelijk in te zetten. Deze steun willen wij bieden door een infrastructuur te scheppen, waarin vrouwen zich kunnen ontwikkelen door middel van onderwijs en (arbeids-)participatie.

Taal is een basisvoorwaarde om maatschappelijk actief te zijn, om te integreren en om te emanciperen. Medio september 2010 is in Den Haag het laagdrempelige, bottom-up, vraaggerichte, maatwerkprogramma 'Taal in de Buurt' van start gegaan. Momenteel doen ruim 50 vrijwilligersorganisaties en zo'n 1.800 mensen, onder wie zo'n 1.350 vrouwen, mee aan het project. Een deel van deze vrouwen spreekt niet of nauwelijks Nederlands en participeert amper in de Haagse maatschappij. Het project 'Taal in de Buurt' wordt in 2011 en 2012 voortgezet. Ook de activiteiten van de stichting Ontmoeting Buitenlandse vrouwen en de taalcursussen volwasseneneducatie van Mondriaan dragen bij aan de emancipatie van Haagse vrouwen. Daarnaast zal Den Haag OpMaat in 2011 een deel van de groep vrouwen die een inburgeringstraject Opvoeding Gezondheid en Onderwijs (OGO) volgt, toeleiden naar de arbeidsmarkt.

Enthousiasmeren van Haagse vrouwen om zich in te zetten als vrijwilliger

Vrijwilligerswerk is een goed middel om stadsgenoten met elkaar in contact te brengen. Ze voelen zich zo meer onderdeel van de samenleving en leren onbekende delen ervan kennen. Dit is zeker van belang voor Haagse vrouwen die in een geïsoleerde positie zitten.

In het uitvoeringsprogramma Welzijn 2011-2014 constateren wij dat de solidariteit tussen Hagenaars zich in belangrijke mate uit in hun bereidheid zich vrijwillig voor elkaar in te zetten. Wij gaan er dan ook vanuit dat alle burgers, inclusief de Haagse vrouwen, kunnen worden aangesproken op een intrinsieke motivatie en goede intenties om zich vrijwillig in te zetten. Door middel van de methode ontwikkeld in het kader van het project 'Duizend en één kracht' willen wij niet-westerse vrouwen enthousiasmeren zich in te zetten als vrijwilliger. Duizend en één kracht is een initiatief dat in drie jaar tijd 50.000 allochtone vrouwen maatschappelijk actief heeft gekregen in de Nederlandse samenleving.

4.1.2 Arbeidsparticipatie

In het coalitieakkoord 'Aan de Slag' heeft het college de ambitie geformuleerd om 4.000 Hagenaars met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te activeren. Een doel van het emancipatiebeleid is het bevorderen van de economische zelfstandigheid van vrouwen. Iemand is economisch zelfstandig als

hij niet afhankelijk is van een uitkering en minimaal 70% van het minimuminkomen zelfstandig verdient. De gemeente Den Haag wil vooral de economische zelfstandigheid van vrouwen bevorderen, en dan in het bijzonder de groep vrouwen in een uitkering. Eén op de drie vrouwen in de bijstand is alleenstaande moeder.

Economische zelfstandigheid

Wij willen de economische zelfstandigheid van vrouwen vergroten door:

- een betere aansluiting van de welzijns- en scholingstrajecten op trajecten naar werk,
- het stimuleren van zelfstandig ondernemerschap en aansluiting op de startertrajecten van SZW en Kamer van Koophandel,
- de groep vrouwen in de bijstand, als opstap richting economische zelfstandigheid, niet alleen te begeleiden naar fulltimewerk, maar ook naar parttimewerk. (Re-integratie verordening Wet Werk en Bijstand 2010 RIS 178298)

Wij willen de arbeidsparticipatie van vrouwen in Den Haag verhogen van 58% naar het landelijke gemiddelde van 63% in 2014.

Studiefonds

Voor sommige vrouwen is de drempel naar een betaalde baan hoog, omdat zij niet beschikken over de noodzakelijke (beroeps)opleiding. Voor veel vrouwen die een dergelijke opleiding willen volgen, blijkt vervolgens de financiële drempel te hoog. Uit informatie van de Haagse Maatschap blijkt dat veel vrouwen niet goed hun weg kunnen vinden naar studiefinanciering en studiebegeleiding, of hiervoor niet in aanmerking komen.

In onze stad zijn er verschillende fondsen en bedrijven die iets voor de samenleving willen doen door ondersteuning te geven met organisatieadvies, de organisatie van activiteiten of een financiële bijdrage. Omdat zij het soms moeilijk vinden om in contact te komen met vrijwillige initiatieven in onze gemeente, wordt momenteel in het kader van het participatiebeleid aan de 'InvesteringsMaatschappij Den Haag' gewerkt. Hiermee willen we een gemeenschappelijke Haagse agenda formuleren en de mogelijkheden onderzoeken voor bundeling van bestaande en nieuwe geldstromen voor participatie, cultuur, zorg, sport, onderwijs, emancipatie en toestroom naar werk.

De komende periode willen wij de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt bevorderen door de oprichting van een studiefonds. Doel van het fonds is vrouwen die een opleiding willen volgen die zicht biedt op economische zelfstandigheid, financieel te steunen in hun studiekosten. Dit fonds willen wij onderbrengen in de nieuw op te richten 'InvesteringsMaatschappij'.

4.2 Mannenemancipatie

Mannen spelen een belangrijke rol in de emancipatie van de vrouwen. Veel mannen willen, om uiteenlopende redenen, niets weten van emancipatie. Zij voelen zich tekortschieten vanwege hun maatschappelijke positie en zien de vooruitgang van hun vrouwen en dochters als een bedreiging. Zij

hebben het gevoel dat zij in een achtergestelde positie geraken, wat leidt tot spanning in het gezin. Een niet-geëmancipeerde man kan zo het emancipatieproces van zijn vrouw en dochters bemoeilijken. De man kan bijvoorbeeld positief staan tegenover het feit dat zijn partner werkt, maar tegelijkertijd negatief tegenover een gelijke taakverdeling thuis. Dit kan voor vrouwen problemen met zich meebrengen en hen belemmeren in hun emancipatieproces. De emancipatie van mannen draagt in grote mate bij aan de emancipatie van vrouwen en is een continu bewustwordingsproces.

Vooraf niet-westerse vrouwen en meisjes laten weten dat hun emancipatieproces wordt belemmerd door de traditionele opvattingen van hun mannen of vaders over de rolverdeling tussen vrouw en man. Voor de emancipatie van niet-westerse vrouwen en meisjes is het van belang dat hun mannen en vaders worden bereikt en meegaan in het emancipatieproces. Vaak bevinden deze mannen zich net als hun vrouwen in een kwetsbare en geïsoleerde positie.

Wij willen mannen emanciperen door:

- hen actiever te betrekken bij het emancipatieproces,
- hen bewust te maken van de verdeling van arbeid en zorgtaken,
- de traditionele rolpatronen van mannen en vrouwen te doorbreken en hen bewust te maken van hun rol in de opvoeding van hun kinderen en als moderne (huis)man/vader.

Hierover hebben we een reeks actiepunten geformuleerd, die hieronder aan bod komen.

4.2.1 Mannen in het emancipatieproces

Om mannen bewust te maken van hun bijdrage aan het emancipatieproces, gaan wij werken aan de ontwikkeling en zelfontplooiing van mannen. Een van de uitgangspunten van mannenemancipatie is hen te overtuigen dat zij zowel thuis als op het werk aan vrouwen ruimte moeten geven. Hierdoor werken mannen niet alleen aan de verbetering van de positie van vrouwen, maar ook aan hun eigen ontwikkeling en ontplooiing.

Om meer mannen te betrekken bij het emancipatieproces:

- maken wij met de inzet van ambassadeurs de gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen bespreekbaar,
- zetten wij een groep Haagse mannen van verschillende culturele afkomst als ambassadeur in,
- brengen we een dialoog op gang tussen mannen over hun rol en positie in het gezin,
- organiseren we gender- en empowermenttrainingen om de ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen in migrantengemeenschappen terug te dringen.

4.2.2 Arbeid en zorgtaken

Wij gaan in Den Haag werken aan het doorbreken van traditionele rolpatronen tussen vrouwen en mannen op het gebied van arbeid en zorgtaken. Wij willen mannen bewust maken en stimuleren om meer zorgtaken op zich te nemen. Om dit thema stevig op de agenda te houden, gaan wij

dialogobijeenkomsten organiseren. De uitvoering van de bijeenkomsten wordt gerealiseerd door de vader- en moedercentra en zelforganisaties. Thema's kunnen zijn de taakverdeling in het gezin, opvoeding, huwelijk/partnerkeuze, de seksuele vorming van jongeren, huiselijk en eergerelateerd geweld en omgangsvormen tussen mannen en vrouwen. Met de bijeenkomsten wordt een discussie tussen mannen en vrouwen op gang gebracht. De uitvoerende organisaties kunnen via hun netwerk de doelgroep vraaggericht informeren en zo nodig doorverwijzen.

Doorbreken van traditionele rolpatronen

In veel gezinnen wordt de zorg voor kinderen aan moeders overgelaten. Om de rolverdeling te veranderen willen wij het project Verantwoord Ouderschap in het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) opzetten. Met dit initiatief wordt niet alleen gewerkt aan het bewustwordingsproces van mannen, maar ook aan een actieve rol en bijdrage van vaders bij school-, sport- en sociale activiteiten. Het vaderschap kan niet los gezien worden van mannenemancipatie. Hoe meer de man verbonden is met zijn kinderen, hoe hoger de kwaliteit van het gezinsleven en hoe beter de vooruitzichten voor de volgende generatie zullen zijn. Hoe meer de man en de vrouw in economisch opzicht samenwerken, hoe gelijkzamer zij de zorg en verantwoordelijkheid voor kinderen gaan verdelen.

4.3 Emancipatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders

Den Haag moet een veilige stad zijn, waar iedereen zich thuis voelt en iedereen kan zijn wie hij is, ongeacht zijn seksuele voorkeur. Veiligheid en sociale acceptatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders zijn belangrijke thema's voor de komende periode. Dat blijkt ook nadrukkelijk uit de monitor van het Sociaal en Cultureel Planbureau 'Steeds gewoner, nooit gewoon', die gepubliceerd is in juni 2010.

4.3.1 Sociale acceptatie

Hoewel de tolerantie tegenover homoseksualiteit in Den Haag de laatste jaren is verbeterd, zijn er nog steeds kringen waar de afwijzing van holebi's realiteit is. Dit uit zich in een onveilig klimaat op scholen, op straat, in de sportwereld en de ouderenzorg. In sommige culturele en religieuze groepen en bij een deel van de pubers is er onvoldoende begrip en tolerantie. Vaak geldt 'onbekend maakt onbemind'.

Een positieve houding en beeldvorming moeten vanzelfsprekend worden. We willen deze cultuurverandering in woord en daad steunen en burgers, scholen, bedrijven en instellingen op hun verantwoordelijkheid aanspreken. Het vergroten van sociale acceptatie kan op veel manieren en op veel niveaus. Onder andere The Hague Pride, een jaarlijks terugkerend evenement, levert een bijdrage aan het verbeteren van de beeldvorming ten aanzien van homoseksualiteit. Hoe meer homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders te zien zijn in het straatbeeld, in de media en op belangrijke posities, hoe gewoner het wordt om homo, lesbienne, biseksueel of transgender te zijn. Rolmodellen en dialogobijeenkomsten, waarbij wordt getracht homoseksualiteit in verschillende kringen bespreekbaar te maken, vervullen daarbij een positieve functie. Migrantorganisaties en het COC spelen daarin een belangrijke rol. Ook de gemeentelijke

opstelling speelt hierbij een belangrijke rol. Zo worden in de gemeente Den Haag geen weigerambtenaren getolereerd. Het beleid ten aanzien van gewetensbezwaarde trouwambtenaren behoort tot de autonomie van gemeenten. Dat betekent dat in eerste instantie in onderling overleg tussen de gemeente en de gewetensbezwaarde trouwambtenaren, naar praktische oplossingen moet worden gezocht. Uit het wettelijk stelsel vloeit voort dat in elke gemeente het sluiten van een huwelijk van een paar van gelijk geslacht mogelijk moet zijn. Daarnaast moeten er voldoende trouwambtenaren zijn die bereid zijn de huwelijken te voltrekken. Begin juni 2011 is dit beleid bevestigd door de verantwoordelijke ministers Donner en Bijsterveld. Al op 27 maart 2007 (RIS 144818) heeft het college bij raadsmededeling bekendgemaakt, dat er in de gemeente Den Haag geen gewetensbezwaarde ambtenaren van de burgerlijke stand zijn en/of worden aangenomen. Dit is in het aannamebeleid voor (buitengewoon) ambtenaren van de burgerlijke stand neergelegd.

Ambassadeurs

Uit de SCP-monitor 'Steeds gewoner, nooit gewoon. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland' (juni 2010) blijkt dat bijna een derde van de leerlingen in het voortgezet onderwijs denkt dat een homoseksuele leerling op school niet open kan zijn over zijn seksuele voorkeur. Onlangs meldde de voorzitter van het landelijke COC dat één op de twee leerlingen de middelbare school geen veilige plek vindt om uit de kast te komen. Ook homoseksuele docenten zijn kwetsbaar voor pesten en intimidatie. De manier waarop op scholen over homoseksualiteit wordt gesproken, is een belangrijke indicator voor de veiligheid op scholen.

Het verbeteren van het schoolklimaat is van groot belang. Wij willen ambassadeurs inzetten om de voorlichting aan scholen en maatschappelijke organisaties te verbeteren. De ambassadeurs staan bekend om hun betrokkenheid bij de stad en hun grote netwerk. Wij willen met deze ambassadeurs een goede dialoog tussen scholen en maatschappelijke instellingen op gang brengen over de positie van homoseksuelen. De ambassadeurs fungeren als vooruitgeschoven post van het COC, het Bureau Discriminatie en de politie. Jaarlijks geeft het COC op circa 25 scholen voorlichting. Niet alle scholen zijn bereid om de voorlichting van het COC af te nemen. De ambassadeurs kunnen door het gebruik van hun netwerk hierbij een bemiddelende rol vervullen. Behalve met onderwijsinstellingen gaan de ambassadeurs het gesprek aan met migrantenorganisaties en sportverenigingen. Jaarlijks wordt de winnaar van de Homo-Emancipatieprijs uitgenodigd de ambassadeursfunctie te vervullen.

Leerlingen kunnen ook zelf actie ondernemen. Bijvoorbeeld door een Gay-Straight Alliance (GSA). Dit is een groep van homo- en heteroleerlingen die homoseksualiteit zichtbaar en bespreekbaar maken. Een GSA kan acties opzetten, zoals een postercampagne, zorgen dat er voorlichters van het COC in de klas komen of bijvoorbeeld een debat organiseren. Alles is mogelijk. Wij gaan na hoe wij deze initiatieven van leerlingen zelf kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld door het inzetten van de hierboven genoemde ambassadeurs.

Sportverenigingen

Homoseksualiteit is bij de meeste sporten nog een onzichtbaar fenomeen. Het bespreekbaar maken van de 'coming out' en het voorkomen en verminderen van onheuse bejegeningen zijn belangrijke thema's waarvoor aandacht nodig blijft. De ondersteuning van sportverenigingen en het bespreekbaar maken van dit onderwerp is via NOC*NSF en de diverse sportbonden opgepakt in concrete activiteiten en hoeft niet specifiek door de gemeente te worden geïnitieerd. Binnen het reguliere sportbeleid van de sportbonden wordt al veel gedaan dat bijdraagt aan een positief klimaat voor homoseksuelen. Er is echter nog wel verbetering wenselijk.

Jaarlijks worden vier zogenoemde Sportcafés georganiseerd door de afdeling Sportsupport van de gemeente. Dit zijn netwerkbijeenkomsten voor sportorganisaties in Den Haag. Het COC Haaglanden en het Bureau Discriminatiezaken zullen samenwerken om het thema homo-emancipatie op de agenda te zetten van de Sportcafés. De Haagse sportverenigingen die zich richten op homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders, en de John Blankenstein Foundation (JBF) worden hierbij betrokken. De JBF richt zich op sport in brede zin, en dan vooral op de grote groep van amateurs. Verder willen wij in het Haagse Sporttijdschrift aandacht schenken aan thema's op het gebied van homo-emancipatie.

Topsporters hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. In onze stad geldt dat zeker voor de spelers van ADO Den Haag. In het project 'De Held' bezoeken zij leerlingen op basisscholen om te praten over pestgedrag, racisme en zinloos geweld. Respect is daarbij het kernbegrip. Daarbij komt dat 'homo' een steeds vaker voorkomend en geaccepteerd scheldwoord is. Ook dat is een reden om aan dit onderwerp aandacht te besteden. Wij vragen de spelers om in hun gastlessen aandacht te besteden aan de acceptatie van homoseksualiteit.

4.3.2 Veiligheid

Geweld tegen homo's is ook in onze stad nog steeds aan de orde. Sommige homo's voelen zich niet veilig op straat. Ook zijn er jonge migranten die vanwege hun culturele achtergrond niet uit de kast durven te komen. Hun sociale omgeving staat daar niet open voor. Deze jongeren hebben te maken met spanningen tussen hun familie en sociale omgeving. Soms lopen zaken in de familie en omgeving van deze jongeren zozeer uit de hand, dat zij elders onderdak moeten zoeken.

Iedereen heeft recht op een leven zonder geweld en op een eerlijke kans tot participatie. Discriminatie wordt daarom bestreden en ook zwaar bestraft. De gelijkheid voor de wet en de gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen, en van homoseksuelen en heteroseksuelen, dient vanzelfsprekend te zijn. Daarbij hoort respect voor verschil en tolerantie voor andersdenkenden. De balans in grondrechten is een van de kernwaarden van de Nederlandse samenleving.

Wij accepteren geen geweld tegen homoseksuelen in onze stad. Ook tolereren wij niet dat homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders worden gediscrimineerd. Om van Den Haag een veilige stad

te maken waar iedereen zich thuis voelt en iedereen kan zijn wie hij is, ongeacht zijn seksuele voorkeur, worden de komende periode de volgende acties ingezet.

Invoeren registratiecode en samenwerken met partners

Met regelmaat halen gevallen van openbare geweldpleging tegen homoseksuele mannen, lesbische vrouwen, biseksuelen en transgenders het nieuws. Meten is weten. De vraag hoe vaak dit soort incidenten zich voordoet, kan momenteel niet nauwkeurig beantwoord worden, omdat de politie geweld en discriminatie vanwege homoseksualiteit niet apart registreert. Daardoor kan geen gericht beleid worden ontwikkeld voor bepaalde 'hot spots' of bepaalde vormen van geweld, intimidatie en discriminatie. Als vervolgactiviteit op het convenant tussen politie, Bureau Discriminatiezaken en het COC wordt de komende periode een aparte registratiecode ingevoerd om de omvang van discriminatie en geweld tegen homo's goed in kaart te brengen. Zaken die te maken hebben met discriminatie worden regelmatig in het Regionale Overleg Discriminatie (RDO) besproken en zo nodig worden de wettelijke regelingen gevolgd. De RDO wordt door het Openbaar Ministerie (OM) gecoördineerd en bewaakt door een discriminatieofficier. Blijvende en intensieve samenwerking tussen politie, OM, Bureau Discriminatiezaken, COC en gemeente zal leiden tot versterkt optreden tegen geweld.

Opvangvoorziening

Er zijn jongens en mannen die vanwege hun seksuele geaardheid worden bedreigd door familie en andere leden van hun sociale omgeving. Voor deze groep kan in een crisissituatie aparte opvang nodig zijn. De opvang van deze groep vergt specifieke kennis en vaardigheden van de hulpverleners. Momenteel hebben wij twee opvangvoorzieningen; één ondergebracht bij de Stichting Wende en één bij de Stichting Luna. Van de voorziening bij de Stichting Wende wordt regelmatig gebruikgemaakt. Het gebruik van de voorziening bij de Stichting Luna loopt niet volgens verwachting. Uit een evaluatie is gebleken dat er gedurende de projectperiode geen gebruik is gemaakt van de specifieke opvangvoorziening voor homoseksuele migrantenjongeren. Dit geldt ook voor de uitwisselmogelijkheid die met andere steden van de G4 is gecreëerd. Van de noodopvangvoorziening is weinig gebruikgemaakt, omdat door de hulpverlening acute dreiging vroegtijdig kan worden voorkomen.

Wij willen de komende periode de opvangvoorzieningen effectief inzetten en overlappingsen voorkomen. De voorziening bij de Stichting Wende wordt voortgezet. Daarnaast creëren wij de mogelijkheid om jongeren op te vangen in een pension of hotel. Hierover maken wij met het COC en pension- en/of hotelhouders concrete afspraken.

5. Gemeente Den Haag: een voorbeeld van goed emancipatiebeleid

De gemeente Den Haag is een van de grootste werkgevers van onze stad. Daarom willen wij een rolmodel zijn voor andere Haagse werkgevers. Wij streven naar een personeelsbestand dat een afspiegeling vormt van de Haagse bevolking, dus met een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen. Daarnaast willen wij emancipatie structureel verankeren in het reguliere beleid van de gemeentelijke diensten. Dit wordt ook wel 'gender mainstreaming' genoemd.

5.1 Gemeentelijk personeelbeleid

Ons doel is een verdeling van de gemeentelijke (top)functies tussen vrouwen en mannen die recht doet aan de opbouw van de Haagse samenleving, ongeacht de bezuinigingen op personeelskosten. In de periode 2011-2014 zal nadrukkelijke aandacht uitgaan naar de doorstroom van vrouwen naar hogere functies. Jaarlijks doen wij verslag van de ontwikkelingen op personeelgebied in het Sociaal Jaarverslag. Uit het Sociaal Jaarverslag 2009 blijkt dat het totale aandeel vrouwelijke werknemers in 2009 45% bedroeg. Voor 2010 was het streefcijfer 48%. Het aandeel vrouwen in hogere functies bedroeg 42,3% in 2009. Hiermee was de doelstelling voor 2010 van 40% vrouwen in de hogere beroepscategorie in 2009 al gehaald. Op concernniveau worden functies in de salarisschalen 9 t/m 13 als hoog gedefinieerd.

Levensloopbestendig personeelsbeleid

Wij staan een meer leeftijdsfasebewust en genderbewust personeelsbeleid voor. Om vrouwen meer kansen te bieden willen wij een expliciet loopbaanbeleid formuleren, waarin rekening wordt gehouden met andere 'piekjaren' van vrouwen dan van mannen, namelijk tussen hun 45e en 65e jaar. Ook willen wij aan alle medewerkers, dus ook expliciet aan mannen, de mogelijkheid bieden om gezinsverantwoordelijkheid te combineren met werk en loopbaan. Hiertoe willen wij onderzoeken of het mogelijk is een regeling voor jonge ouders te creëren om gedurende een periode van bijvoorbeeld twee jaar korter te werken, met de garantie dat na deze periode de arbeidsduur weer op het oorspronkelijke niveau kan worden ingevuld. Dit naast de bestaande mogelijkheden van ouderschapsverlof.

Company Pride Platform en LGBT-netwerk

Sociale acceptatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders speelt ook op de werkvloer. Wij willen hier als werkgever graag een voorbeeldfunctie in vervullen. Door als gemeentelijke organisatie deel te nemen aan het landelijke Company Pride Platform kunnen kennis en ervaring worden uitgewisseld, in het bijzonder met organisaties en bedrijven in Den Haag. Het Company Pride Platform is een organisatie die 'Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender'-netwerken (LGBT-netwerken) van organisaties verbindt. Zo'n netwerk ontbreekt momenteel in de gemeentelijke organisatie. We laten onderzoeken of hier behoefte aan is en zullen het Company Pride Platform erbij betrekken.

5.2 Emancipatie als onderdeel van regulier beleid

Emancipatie moet een structureel onderdeel zijn van het reguliere beleid. Dit wordt ook wel 'gender mainstreaming' genoemd. Gender mainstreaming is een ambitieuze strategie gericht op verandering, waarbij doelbewust wordt gekeken naar de effecten van het beleid op vrouwen én mannen. In alle fasen en op alle niveaus van besluitvorming wordt rekening gehouden met het beginsel van gelijkheid tussen vrouwen en mannen.

In 2010 zijn bij twee gemeentelijke diensten emancipatieadviseurs aangesteld die structureel aandacht vragen voor de positie van de vrouw bij deze dienst. Ook ziet deze adviseur erop toe dat bij het formuleren van nieuw beleid automatisch rekening wordt gehouden met de effecten van het beleid en de uitvoering ervan op de belangen van vrouwen.

De emancipatieadviseurs blijven in de periode 2011 - 2014 actief. Doel is dat de beleidsmedewerkers van deze diensten in 2014 zelfstandig gender mainstreaming kunnen toepassen.

6. Monitoring

6.1 Visitatiecommissie Emancipatie

Op 8 maart 2008 is de eerste Haagse Visitatiecommissie Emancipatie geïnstalleerd om de voortgang te volgen van tien actiepunten uit de vrouwenemancipatienota 'Gelijk doen 2008-2010'. De commissie heeft in haar zittingsperiode drie rapporten over de voortgang van het tienpuntenplan uitgebracht en daarbij 'goede voorbeelden' op het gebied van emancipatie verzameld en ons geadviseerd over de aanpassing van ons emancipatiebeleid. Mede door de inspanningen van deze commissie van externe deskundigen kwam het thema emancipatie regelmatig op de politieke agenda voor.

Wij willen voor het volgen van de actiepunten uit de nieuwe nota een nieuwe Visitatiecommissie Emancipatie installeren. Dit houdt in dat de opdracht van de nieuwe visitatiecommissie wordt uitgebreid met de onderwerpen mannenemancipatie en emancipatie van homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders.

6.2 Voortgangsrapportage

Jaarlijks zullen wij via de wethouder voor Jeugd, Welzijn en Sport een rapport aan de gemeenteraad presenteren over de voortgang van de verschillende acties en de behaalde resultaten. Voor deze voortgangsrapportage maken wij gebruik van de informatie van verschillende uitvoerende instellingen, de Haagse Maatschap en de Visitatiecommissie Emancipatie.

6.3 Emancipatiemonitor

Jaarlijks rond 8 maart brengen wij een Emancipatiemonitor uit, die we openbaar maken op de site van de gemeente. In de Emancipatiemonitor wordt onder andere aandacht besteed aan vrijwilligerswerk, arbeidsparticipatie onder vrouwen, discriminatie en geweld tegen homo's en de resultaten van de verschillende activiteiten die in het kader van het emancipatiebeleid worden uitgevoerd.

7. Communicatie

7.1 Inzet van het nieuwe communicatiemiddel: de social media

Internet heeft een groeiend effect op de samenleving. De onlinewereld wordt naadloos geïntegreerd in ons dagelijkse bestaan. Daarin zijn social media de omgevingen met een hoge mate van interactie. Groepen mensen komen er samen om te communiceren over onderwerpen die zij belangrijk vinden. Het is een verzamelaar voor internettoepassingen waarmee je informatie direct en gebruiksvriendelijk met elkaar kunt delen.

Het gebruik van social media wordt steeds belangrijker in het dagelijks leven. Bekende voorbeelden zijn Facebook, YouTube, LinkedIn en Twitter, maar ook Wikipedia en MySpace, Hyves, NuJij en Schoolbank. Wij willen van de social media gebruikmaken om Hagenaars te stimuleren zelfstandig hun keuzes te maken, financieel onafhankelijk te zijn, hun talenten te ontwikkelen en in de maatschappij op alle niveaus mee te doen en mee werken.

7.2 Emancipatie 2.0

Onlangs is in Den Haag een online-community opgezet voor vrijwilligers, professionals, zelforganisaties en bewoners. Het project wordt gefaciliteerd door Importante. In deze community treffen sleutelfiguren uit de wijken, voorzitters van zelforganisaties, vrijwilligers, vrouweninitiatieven en (migranten)vrouwen elkaar online en wisselen zij kennis en ervaringen uit over activiteiten en initiatieven in Den Haag. Centraal staan de onderwerpen emancipatie, participatie en integratie. De community biedt columns, blogs en fora. Daarnaast zijn er mogelijkheden om vraag naar en aanbod van ondersteuning en deskundigheidsbevordering bij elkaar te brengen. Ook kunnen de (vrijwilligers)organisaties hun activiteiten en bijeenkomsten op de agenda te plaatsen.

(Migranten)vrouwen die lid worden van de community, kunnen nieuwe contacten leggen en ervaringen en kennis uitwisselen. Dit past in ons streven vrouwen zelfredzamer en zelfstandiger te maken en zo hun deelname aan de samenleving te bevorderen. Voor vrouwen is fysieke afstand, leeftijd of afkomst geen barrière meer om hun weg te vinden in de Haagse maatschappij.

8. Financiën

Structureel is een budget voor vrouwen- en mannenemancipatie beschikbaar van ruim € 1,5 miljoen. Daarvan wordt € 800.000 besteed aan de subsidiëring van professionele instellingen, te weten Stichting Importante, Stichting Yasmin en het COC Haaglanden. Voor lopende projecten is € 300.000 beschikbaar. Voor de uitvoering van de acties in deze nota is € 400.000 beschikbaar.